

Korte mededelingen Korte mededelingen Korte me edelingen Korte mededelingen Korte mededelingen Korte mededelingen Korte mededelingen Korte me

Grasuilplaag Deelerwoud

In het late voorjaar van 1987 werd het Deelerwoud getroffen door een rupsenplaag. Rupsen van de grasuil, *Cerapteryx graminis* (Linnaeus) deden zich te goed aan de bochtige smele (*Deschampsia flexuosa* (L.) Trin.) en vraten 500 hectare volkomen kaal.

Het beheer in dit soort gebieden is er mede op gericht een veelzijdiger bosontwikkeling op gang te brengen met meer natuurlijke bosverjonging. Vandaar dat de plaag de belangstelling trok van beheerders. Bochtige smele vormt op veel plaatsen, waaronder het Deelerwoud, uitgestrekte monocultures en heeft een dichte aaneengesloten zode waarin andere plantesoorten zich nauwelijks kunnen vestigen. Een aantal instellingen, onder meer de Dorschkamp, het Instituut voor Oecologisch Onderzoek en Natuurmonumenten (eigenaar van het Deelerwoud), deden daarom onderzoek aan deze plaag. Het bleek dat het wegvreten van de bochtige smele al direct een grote invloed had op de vegetatie. Soorten als liggend walstro (*Galium saxatile* L.), schapezuring (*Rumex acetosella* L.) en boskruiskruid (*Senecio sylvaticus* L.) breidden zich explosief uit. Ook werden in de kaalgevreten gebieden meer kiemplanten van onder andere zomereik (*Quercus robur* L.) en lijsterbes (*Sorbus aucuparia* L.) vastgesteld.

Vanwege de implicaties die een grasuilenplaag kan hebben voor het beheer, is het van belang te weten of er in de toekomst nog meer plagen zijn te verwachten. Vorige plagen dateren van eind 19e eeuw en speelden zich af in cultuurgraslanden in de noordelijke provincies. Het is echter heel goed mogelijk dat het recente optreden van de grasuil een gevolg is van de toename van bochtige smele de laatste decennia. In dat geval kunnen we in de toekomst meer plagen verwachten. Een aanwij-

zing voor een verband tussen de ontwikkelingen van de bochtige smele en de grasuil zou uit de aantalsontwikkeling van de grasuil kunnen worden gehaald. Wij zouden dan ook graag beschikken over de vangstgegevens met betrekking tot de grasuil over de voorafgaande jaren. Met name gegevens van de hogere zandgronden en gegevens over een reeks van jaren zijn welkom.

In de tweede plaats zijn we geïnteresseerd in meldingen van kaalvraat van andere gebieden. Er zijn aanwijzingen dat de plaag een landelijk karakter had, maar de gegevens zijn erg fragmentarisch. Er kwamen meldingen binnen van de Hoge Veluwe, Planken Wambuis, Kootwijk en de Sallandse Heuvelrug. We willen graag weten hoe uitgebreid deze plaag was.

Tenslotte vragen we geïnteresseerden eens extra te letten op de tot drie centimeter grote bruingestreepte rupsen. Ze zijn doorgaans alleen 's nachts actief en zitten overdag onder in de zode, dicht bij de strooisellaag. Soms zitten er wel vijftig op een vierkante meter zonder dat dit aan de vegetatie te zien is. Mocht er weer een plaag zijn, dan kunnen we er op tijd bij zijn. Dit is van belang omdat er nog maar weinig bekend is over de oecologie van deze soort, ondanks het feit dat zich soms spectaculaire plagen voordoen. In Engeland en Canada bijvoorbeeld ondervindt men in de landbouw veel overlast van deze soort. Vanwege de gevolgen voor de vegetatie en mogelijke implicaties voor het beheer is het belangrijk over meer gegevens te beschikken. We roepen dan ook een ieder die over waarnemingen beschikt contact met ons op te nemen. Heeft u vragen of commentaar, dan horen wij dat graag. Bij voorbaat onze hartelijke dank.

L. B. Berris & J. Graveland, Natuurmonumenten, Noordereinde 60, 1243 JJ 's Graveland. (035-62004).